GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

№ 136. *Mercurĭ, 19 Iunie, (1 Iuliu).* **1885.**

Nou abonamentŭ
la
„Gazeta Transilvaniei."

Cu I Iuliu st. v. 1885 se începe **unŭ nou abonamentŭ,** la care invităm pe toțĭ onorații amicĭ și sprijinitorĭ ai fóiei nóstre.

Prețulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei lunĭ **3 fl.**
„ șése „ **6** „
„ unŭ anŭ **12** „

Pentru România și străinătate:

pe trei lunĭ **10 franci**
„ șése „ **20** „
„ unŭ anŭ **40** „

NB. Prețurile acestea le-amŭ ficsatŭ spre a ușurá abonanțilorŭ noștri din România plata abonamentului, fără a mai socoti agiulŭ.

Rugămŭ pe domnii abonențĭ, ca sĕ binevoiască a-șĭ reînoi de cu vreme abonamentulŭ, ca sĕ nu se întrerupă espedițiunea ḍiarului.

Domnii ce se vorŭ aboná din nou sĕ binevoéscă a arĕta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei."

Brașovŭ, 18 (30) Iunie 1885.

De unŭ lungŭ timpŭ încóce colónele fóiei nóstre suntŭ pline de văerărĭ și de plângerĭ din tóte părțile. Prigonirile, asupririle și maltratările bietului Românŭ se înmulțescŭ și se înăsprescŭ pe ḍi ce merge.

In comuna ceea suntŭ prigonițĭ juḍii și notarii românĭ, pentru că nu scriu ungaresce și nu facŭ rapórte ungurescĭ; în altă comună dascălulŭ și preotulŭ românŭ, fiindcă simtŭ cu poporulŭ și'șĭ iubescŭ nația lorŭ, suntŭ trașĭ în judecată pentru nimicŭ; colo se încalcă drepturile bisericei și ale scólei nóstre, dincóce suntŭ maltratațĭ scolarii românĭ, carĭ visitéză scólele maghiare, dincolo suntŭ urmărițĭ cei ce se îmbracă în costumulŭ și cu insemnele naționale, precum și cei ce 'șĭ serbéză sĕrbătorile naționale; icĭ se deposedéză proprietarulŭ românŭ de cămătarulŭ jidovŭ și de aliatulŭ sĕu, esecutorulŭ de dare; colo i se impunŭ bietului țĕranŭ sarcinele și dările cele mai grele pentru nisce scopurĭ strĕine lui; c'unŭ cuvêntŭ nenumĕrate și nesfêrșite suntŭ loviturile biciului, cu care o sórte vitregă mai pedepsesce și aḍĭ pe Românŭ pentru pĕcatele strămoșescĭ.

Se ḍice că omulŭ însușĭ este faurulŭ sorții sale și nu se póte negá, că e multŭ adevĕrŭ în acéstă ḍicală.

Óre Românulŭ, cu tóte nenorocirile ce au nĕvălitŭ peste capulŭ sĕu, fire-ar elŭ aḍĭ așa de multŭ maltratatŭ, avere-ar elŭ sĕ sufere atâta urgisire și desconsiderare, décă ar fi mai prevĕḍĕtorŭ, mai curagiosŭ și mai energicŭ în lupta sa cu elementele dușmane?

Este de lipsă se afle Românimea întrégă, sĕ afle lumea din afară câtŭ de asuprițĭ și nedreptățițĭ suntemŭ noi aḍĭ în acestŭ statŭ.

Ce va ḍice însĕ dela o vreme și celŭ mai bunŭ amicŭ alŭ nostru, décă va ceti neîntreruptŭ despre atentate și fărădelegĭ, ce se comitŭ în paguba elementului românescŭ și numai din când în când, fórte rarŭ, și despre silințele, ce și le dau aceștĭ Românĭ prigonițĭ de a se apĕra în contra loviturilorŭ dușmane?

Cum o se ne căștigămŭ noi amicĭ, cum o sĕ fimŭ susținuțĭ de cei ce arŭ avé interesŭ și înclinare de-a ne susținé, décă le vomŭ dá ocasiune numai de-a ne plânge și de-a ne compătimĭ, ér nu și de-a ne admirá și de-a ne iubi pentru curagiulŭ, energia și perseveranța nóstră?

Sĕ ne reamintimŭ numai, câte sacrificii n'au trebuitŭ sĕ aducă pe altarulŭ patriei și alŭ naționalității și câte probe de energiă și de constanță n'au trebuitŭ sĕ dea alte popóre, până ce au fostŭ în stare a-șĭ cucerĭ simpatiile lumei civilisate!

Le place multora din sînulŭ ómenilorŭ noștri cu carte, preoțĭ și mirenĭ, a accentuá la anumite ocasiunĭ greutățile cu carĭ au a se lupta, și jertfele, ce le aducŭ pentru binele nostru comunŭ naționalŭ.

Fie în vecĭ lăudațĭ și stimațĭ cei cu inimă mare românéscă, cari suntŭ gata a aduce sacrificii pentru binele obștescŭ naționalŭ!

Dér décă unora dintre noi le place a face paradă cu jertfele, adevĕrate séu numai închipuite, ce le-ar fi depusŭ pe altarulŭ naționalŭ, sĕ ne ierte și noă a le spune în tótă sinceritatea:

N'avețĭ cu ce vĕ laudá, n'ațĭ jertfitŭ încă nimicŭ, de órece lumea nu scie încă nimicŭ de voi și de stăruințele vóstre și poporulŭ, pentru care ḍicețĭ că luptațĭ și vc sacrificațĭ, e urgisitŭ, prigonitŭ și maltratatŭ de dușmanii sĕi, e ignoratŭ de alte națiĭ străine și de cei mai deaprópe ai sĕi abia numai compătimitŭ.

Nimicŭ n'ațĭ făcutŭ așadér, décă nu de aci încolo vețĭ dá lumei prilegiu sĕ admire patriotismulŭ și românismulŭ vostru!

In ora a unŭ-spre-ḍecea.*)

O voce asupra situațiunei bisericei române greco-orientale.

Sibiiu, 15 Iuniu 1885.

I.

Cea mai adêncă și cea mai durerósă impresiune a făcutŭ asupra inimii mele românescĭ și ortodocse circulara ministrului ungurescŭ de culte și de instrucțiune publică Augustinŭ Trefort din 4 Maiu a. c., prin care declară în fața lumei civilisate și în fața tuturorŭ confesiunilorŭ din regatulŭ Ungariei, cu unŭ cinismŭ și cu unŭ fariseismŭ ne mai pomenitŭ în analele Ungariei, »că *Maiestatea Sa cesară și apostolică regéscă a binevoitŭ a-lŭ împuternicĭ prégrațiosŭ, ca pentru ca sĕ se ridice véḍa Mitropolitului și sĕ se asigureze influința lui patriotică asupra preoțimei subalterne, din ajutorulŭ de statŭ* de 24,000 fl. spre ajutorarea esclusivă a preoțimei sĕ se pună suma de *4000 fl. la dispositiunea Mitropolitului*, care va avea sĕ dea socotélă despre întrebuințarea ei.«

Tristă și fórte durerósă trebue dér sĕ fie posițiunea părintelui Mitropolitŭ Mironŭ Romanulŭ, sdruncinată din temeliă trebue că este véḍa capului bisericei greco-orientale, pentru ca sĕ vină ministru ungurescŭ și sĕ-lŭ scótă din noroiu cu 4000 florinĭ. Mărturisescŭ, că-mĭ stă mintea în locŭ, cum de părintele Mitropolitŭ n'a înțelesŭ cursa danaică, ce i-a întins'o șiretulŭ mnistru ungurescŭ. Tocmai prin declarațiunea sa categorică, ministrulŭ o spune verde în fața lumei, că véḍa mitropolitului este totalŭ sguduită, și numai prin banĭ se mai póte ridica nimbulŭ și prestigiulŭ întunecatŭ alŭ lui. Décă părintele Mitropolitŭ, ar fi înțelesŭ cursa, care i se întinde într'unŭ modŭ fórte finŭ, n'ar fi primitŭ darulŭ acesta compromițătorŭ, cu atâta mai vêrtosŭ, că dênsulŭ n'a avutŭ nicĭ o lipsă de sprijinulŭ ministrului ungurescŭ ca sĕ-șĭ ridice véḍa archierésca, pentru că sinodulŭ archidiecesanŭ a declaratŭ sĕrbătoresce în sesiunea ordinară din anulŭ acesta, că este cu trupŭ și sufletŭ pentru capulŭ sĕu bisericescŭ, întru câtŭ acesta e hotărîtŭ a susține neatinse autonomia și instituțiunile bisericei, trăgêndŭ unŭ vĕlŭ peste pĕcatele trecute ale Escelenței Sale. Cu acea ocasiune Mitropolitulŭ a declaratŭ sĕrbătoresce în fața representanții bisericii, că dênsulŭ va observá și va păzí cu cea mai mare sfințeniă constituțiunea și instituțiunile bisericii greco-orientale.

In ce legătură stă darulŭ ministrului ungurescŭ cu declarațiunea Metropolitului în sinodŭ?

Sĕ vedemŭ mai ântêiu ce ḍice ministrulŭ ungurescŭ în circulara sa: Elŭ declară că este atâta de bunŭ și atâta de milostivŭ, de a pune 4000 fl. la dispositiunea Metropolitului, ca cu acestŭ prețŭ sĕ se rehabiliteze în ochii preoțimei subalterne nepatriotice. — Ce urméză dér din primirea acestorŭ 4000 fl.?

Capulŭ bisericei greco-orientale recunósce singurŭ, că biserica sa este nepatriotică, neleală și că în sînulŭ sĕu nutresce și cresce șerpĭ, carĭ prin nepatriotismulŭ lorŭ subminéză basele ideii de statŭ maghiarŭ.

Scumpĭ și periculoșĭ suntŭ acești banĭ atâtŭ pentru interesele personale ale Mitropolitului, câtŭ și pentru constituțiunea și interesele vitale ale bisericii nóstre greco-orientale române ardelene, pentru că printr'înșii s'a aruncatŭ unŭ cărbune, care mai ântêiu va arde pe Archiepiscopulŭ, apoi biserica. Acești banĭ suntŭ calulŭ troianŭ, ce l'a introdusŭ dușmanulŭ în fortăréța autonomiei nóstre.

Ei bine! Ministrulŭ ḍice, că pune la dispositiunea Archiepiscopului 4000 fl., ca sĕ facă din popii sĕi nepatriotĭ popĭ patrioticĭ. Ce va face ministrulŭ, după ce va vedé, că Archiepiscopulŭ cu tóte patru miile de florinĭ nu póte patriotisá pe nepatriotisabilii sĕi popĭ? Ceea ce a făcutŭ omulŭ din evangeliă, care a împărțitŭ talanții. Va vení și va ḍice: Ce ai făcutŭ cu banii, ce ți-am datŭ? Éră atuncĭ Archiepiscopulŭ, ca slugă smerită și supusă va ḍicé: Dómne, értă-mĕ, că eu am sciutŭ că eștĭ strașnicŭ și ți-am îngropatŭ banii în pămêntŭ.

Ingropațĭ în pămêntŭ vorŭ fi acești banĭ, pentru că nu putemŭ crede, că se vorŭ găsi preoțĭ românescĭ, carĭ ca Iuda Iscarioténulŭ pe Cristosŭ, pentru câțĭ-va florinĭ de argintŭ ce li-i va da lorŭ capulŭ bisericescŭ, sĕ vênḍă interesele și pe fii lorŭ sufletescĭ.

Atuncĭ va ḍice ministrulŭ slugilorŭ sale: Luațĭ pe sluga acésta netrebnică și o aruncațĭ întru întunereculŭ celŭ mai de afară, unde va fi plângere și scrâșnirea dinților.

Acolo vei ajunge Présfinte părinte în urma urmelorŭ, pentru că te-aĭ încreḍutŭ în boerĭ și în fii ómenilorŭ, în carĭ nu este mântuire; acolo vorŭ ajunge toț câțĭ vorŭ lucrá ca Présfinția Ta. Ai făcutŭ unŭ pĕcatŭ neertatŭ, când ai primitŭ cele 4000 fl., atâtŭ în potriva interesului bine priceputŭ alŭ persónei Escelenței Tale, câtŭ și în detrimentulŭ constituțiunii și alŭ instituțiunilorŭ bisericescĭ. Escelenția Ta, îndată ce ți-a venitŭ la cunoscință acéstă dispositiune, prin care unŭ ministru constituționalŭ în fața lumei timbréză preoțimea nóstră de nepatriótă, trebuiai sĕ mergĭ ca consiliarŭ secretŭ alŭ Maiestății Sale împĕratului și sĕ arățĭ capului statului, că circulara ministrului ungurescŭ cuprinde cea mai mare insultă asupra preoțimei greco-orientale, declarându-o de nepatriotică, și sĕ fi respinsŭ cu cea mai mare indignațiune, energiă și resoluțiune bărbătéscă acestea acusațiunĭ atâta de grave. Sĕ fi mersŭ dér la capulŭ statului cu atâtŭ mai vêrtosŭ, cu câtŭ suntemŭ convinșĭ că Escelența Ta scii, că circulara a emanatŭ nnmai și numai dela ministru, și că împuternicirea pré înaltă, de care vorbesce ministrulŭ, nu este decâtŭ o formalitate gólă și neînlăturabilă, ce o cere pracsa constituțională.

Nu numai că Présfinția Ta nu ți-ai împlinitŭ datoria ce-țĭ impune posițiunea înaltă în biserică, ci din contră pe față séu în secretŭ ai înfluințatŭ și sinodulŭ eparchialŭ, de ți-au votatŭ cele 4000 fl. Prin acésta și sinodulŭ a datŭ dovada cea mai clară, că n'a înțelesŭ gravitatea situațiunii. — Présfinția Sa părintele Archiepiscopŭ, când a obținutŭ conclusulŭ în privința celorŭ 4000 fl., va fi creḍutŭ póte, că a repurtatŭ o victoriă din-

---

*) Publicămŭ acestŭ articulŭ, ce-lŭ primimŭ dela unŭ distinsŭ fiu alŭ bisericei române greco-orientale, fiindŭ convinșĭ, că ideile ce le conține isvorĕscŭ din cele mai bune intențiunĭ pentru binele generalŭ alŭ bisericei și că povețele, ce le dă, iesŭ din inima curată a unui bunŭ Românŭ și a unui adevĕratŭ și căldurosŭ luptătorŭ pentru apĕrarea véḍei și autonomiei bisericescĭ. Red.

tre cele mai strălucite, pe când acésta victoriă este în realitate celŭ mai mare desastru pentru dênsulŭ. Décă Présfinţia Sa îşî întrebuinţa prudenţa şi înţelepciunea pentru binele obştescŭ alŭ bisericii, alŭ căreia capŭ este, s'ar fi pusŭ la adăpostŭ după zidurile constituţiunii bisericescĭ, unde ar fi putută fi odihnită şi asigurată de orîce periculŭ ameninţătorŭ. N'a făcut'o, când era timpulŭ, acuma tragă consecinţele nedecisiunii sale!

——o——

SCIRILE ḌILEI.

Se ḍice, că Présfinţia Sa episcopulŭ Meţianŭ ar fi obţinutŭ din partea ministrului Tisza promisiunea, că nu se va pune »în principiu« nicĭ o piedecă înfiinţării unui gimnasiu confesionalŭ gr. or. românŭ în diecesa Aradului, dacă are fondulŭ corĕspundĕtorŭ. I s'a cerutŭ însĕ Présfinţiei Sale, ca gimnasiulŭ sĕ se înfiinţeze în altă parte, ér nu în Aradŭ, unde esistă unŭ gimnasiu de statŭ.

—0—

Sâmbătă s'a întêmplatŭ la podulŭ de peste Timişŭ între Sĕcele şi Dĕrste o mare nenorocire. Pe când venea trenulŭ dela Predealŭ spre Braşovŭ, o căruţă cu unŭ calŭ, în care se afla o femeiă bine îmbrăcată cu unŭ copilŭ micŭ în brnţe, se opri pe podŭ până sĕ trécă trenulŭ închiḍĕndu-se trecerea. La trecerea trenului însĕ, calulŭ se sperià şi împingĕndŭ trăsura îndĕrĕtŭ căḍù de pe podŭ cu căruţă cu totŭ. Copilulŭ, peste care căḍù calulŭ, fù strivitŭ spărgĕndu-i-se pântecele şi eşindu-i intestinele; mama asemenea fù strivită de căruţă şi murì şi ea imediatŭ după ce fù ridicată din loculŭ nenorocirii. Nenorocirea a provenitŭ din causă că de unŭ cârdŭ de vreme nu s'a îngrijitŭ, ca podulŭ sĕ fiă îngrăditŭ pe margine.

—0—

Ni se scrie de lângă Pratulŭ lui Traianŭ cu data 25 Iuniu n.: »In ḍilele aceste mi-a venitŭ la mână unŭ biletŭ, prin care oficialii căleĭ ferate dela Ludoşŭ împreună cu alţĭ Ungurĭ fanatisaţĭ, invită publiculŭ pre ḍiua de 28 Iuniu la o petrecere ce se va ţine în opidulŭ Ludoşŭ în favorulŭ societăţii de maghiarisare. In »patrioticulŭ« comitetŭ arangiatorŭ a acestei petrecerĭ spre marea nóstră durere se află subscrisŭ şi unŭ june românŭ cu numele Moga Tivadar. D. Moga Tivadar, séu pe românià Teodorŭ Moga, precnm amŭ înţelesŭ e unŭ proprietarŭ tênĕrŭ, de o posiţiune independentă şi fiulŭ d-lui Vasiliu Moga, solgăbirĕulŭ Ludoşului, bărbatŭ de inimă bună, caracuerŭ solidŭ şi în totŭ respectulŭ vrednicŭ de a i se ḍice: onóre lui! Dar nu putemŭ sĕ condamnămŭ slăbiciunea fiului sĕu Teodorŭ, care, deşi crescutŭ la sînŭ romănascŭ, a trecutŭ fără ruşine în castrele duşmane. Acestŭ Teodorŭ are unŭ frate, căruia i-s'a promisŭ unŭ stipendiu românescŭ..... Videant consules!« — Arieşanulŭ.

—0—

Ni se scrie următórele cu data 27 Iuniu n.: »In Comuna Gurarîului, Vinerĭ în 26 Iuaiu st. n. după 2 óre p. m., a căḍutŭ grindină de mărimea unui ou de găină. In o jumĕtate de oră câtŭ a duratŭ, a nimicitŭ holdele şi cucuruzulŭ în întregŭ hotarulŭ, aşa că holdele abia se vorŭ puté cosi, ér porumbulŭ e totalŭ nimicitŭ. Dauna şi lipsa vorŭ fi înfricoşate în astfelŭ de împrejurărĭ nefavorabile economului.« — D. A.

—0—

Ni se scrie din Conalmŭ: »In séra de 28 Iuniu n. pe la 10 óre trăsnetulŭ a căḍutŭ într'o casă săséscă, unde fiindŭ împrejurulŭ mesei copii familiei, toţĭ a căḍutŭ josŭ şi o fată de 12 anĭ dintre aceştĭ copii a şi murită. Medicii au constatatŭ, că fiindŭ ferestrele şi uşa deschisă s'a tăcutŭ curentŭ de aerŭ atrăgĕndŭ trăsnetulŭ« — R.

—0—

Vinerĭ în 26 Iuniu n. pe la amédĭ a fostŭ o ruptură de norŭ înfricoşată în Sepsi-Sân-Georgiu, comit. Trei-scaune. Apa a întratŭ în tóte casele şi multe din ele au fostŭ în mare pericolŭ. Pe lângă acésta a mai eşitŭ din albia sa şi Oltulŭ din causa multelorŭ ploi. Câmpulŭ, grădinĭ, liveḍĭ au fostŭ inundate. Pagubele suntŭ enorme.

—0—

Băile din Tuşnadŭ au fostŭ visitate până acum în totalŭ de 27 de persóne.

—0—

»Bnkaresti Hirado« din sĕptĕmâna trecută publică într'unŭ numĕrŭ unŭ articulŭ subscrisŭ, în care autorulŭ articulului propune sĕ se înfiinţeze în Romănia o reuniune de maghiarisare şi promite a da câte 100 de francĭ pe anŭ într'unŭ timpŭ de anĭ anumitŭ.

—0—

»L'Indépendance roumaine« a primitŭ din Paris scirea, că elevulŭ scólei de podurĭ şi şosele Romulus Baiulescu a eşitŭ la esamene celŭ dinteiu. Tênĕrulŭ ce s'a distinsŭ este fiulŭ păr. Bart. Baiulescu din Braşovŭ.

—0—

Camera de comerciu din Oedenburg (Ungaria) s'a pronunţatŭ în unanimitate în favórea liberei importaţiunĭ a grâului românescŭ, căcĭ întroducerea unei taxe ar putea sĕ compromită interesele morilorŭ ungurescĭ.

—0—

»România liberă« află, că amicii »Românului« au proclamatŭ de capŭ alŭ grupului pe d. D. Brătianu. D. Cogălniceanu, întrebatŭ despre acésta, ar fi încuragiatŭ pe fratele primului ministru sĕ ia în mânĭ stégulŭ lui Rosetti. Când d. D. Brătianu va lua direcţiunea grupului, ḍiarulŭ »Naţiunea« va înceta, contopindu-se în »Românulŭ.«

—0—

»Românului« i se comunică din Têrgovişte, că Miercurĭ a căḍutŭ trăsnetulŭ pe grajdulŭ artileriei de acolo omorândŭ şase cai şi contusionândŭ mai mulţĭ ómeni.

—0—

Una din cele mai vechĭ case de comerciu din Viena şi anume firma de marchitănăria »Leopold Schadlbauer's Sphn,« care există de 100 de anĭ, a fostŭ declarată în stare de falimentŭ.

—0—

»Bukarester Freie Presse« anunţă din Pétra insolvenţa chiristigiului Ancel Catz cu unŭ pasivŭ de peste 100,000 lei.

—0—

Principele Bulgariei va pleca sĕptĕmana asta în Englitera, ca s'asiste la căsătoria fratelui sĕu, prinţulŭ de Battenberg, cu princesa Beatrice a Angliei.

—0—

Locuitorii din Odessa suntŭ în mare nelinişte. In rĕndulŭ acesta nu s'au arĕtatŭ acolo rĕndunelele şi ceea ce e mai bătătorŭ la ochiu, nicĭ muştele nu s'au arĕtatŭ de astădată. Locuitorii credŭ că acésta este unŭ semnŭ, că colera va isbucni de sigurŭ. Chiar şi cei din clasa mai inteligentă credŭ acésta.

——o——

Conflictulŭ dela Papolţa.

In numĕrulŭ de erĭ amŭ publicatŭ după ḍiarele maghiare scirea, că la graniţa nóstră în dreptulŭ Buzĕului, în ţinutulŭ Papolţei, s'a întêmplatŭ unŭ conflictŭ de graniţă. Acestŭ conflictŭ se adeveresce şi de »Gazeta Buzĕului,« care scrie următórele:

»Comandantulŭ companiei Nehoiaşĭ dela fruntaria austro-ungară, găsindŭ fruntaria călcată între pichetele Balabanŭ şi Guirgiu de către nisce locuitorĭ austriacĭ, carĭ trecuseră cu 800 oi şi 6 cai încărcaţĭ cu vescĭ făcute din pădurile nóstre, a dispusŭ oprirea vitelorŭ.

»In ḍiua de 11 curentŭ Austriacii voindŭ a luá cu forţa acele vite, comandantulŭ s'a opusŭ, schimbându-se chiar focurĭ între soldaţii austriacĭ şi dorobanţii noştri.

»D. comandantŭ alŭ regimentului 8 de dorobanţĭ, raportându-i-se despre acésta, pe de-o parte a cerutŭ concentrarea a 50 de soldaţĭ, ér pe de alta a plecatŭ însuşĭ în localitate pentru a constată casulŭ şi a luá mĕsurile necesare.«

——o——

De lângă castelulŭ lui P. Rareşiu, Iuniu 1885.

Lupta celorŭ dela cârmă contra limbei şi naţionalităţii nóstre ar trebui sĕ unéscă pre toţĭ bărbaţii noştri inteligenţĭ la o activitate comună şi resolută. Bărbaţii noştri luminaţĭ arŭ trebui sĕ mérgă mână 'n mână, ca sĕ ne eluptămŭ ceea ce ne dă legea.

Dar faptele unorŭ bărbaţĭ din municipiulŭ nostru, ce s'au succedatŭ acum de câtva timpŭ, au schimbatŭ în modŭ esenţialŭ raporturile nóstre sociale. Din ignoranţă orĭ rea voinţă s'a datŭ o eronată esplicaţiune tendinţelorŭ nóstre legale, făcêndŭ a nu se preţui de ajunsŭ causa comună românéscă. Acéstă stare de lucrurĭ ne îndémnă a cugetă şi medita asupra principielorŭ şi respective asupra mijlócelorŭ de regeneraţiune a Româniloră din judeţulŭ Solnocŭ-Dobêca. *Românii nu vorŭ face nicĭodată, ca sĕ li se simţéscă înalta lorŭ valóre morală în acestŭ municipiu decâtŭ fiindŭ uniţĭ.*

Ar trebui sĕ scie şi sĕ înţelégă odată tótă suflarea românéscă, că până când, în puterea legilorŭ, nu vomŭ face pe Maghiarŭ sĕ o simţă acésta, până atuncea de le-amŭ da sufletulŭ din noi, totŭ ura lui şi călcarea drepturilorŭ nóstre în picióre vomŭ primi-o în schimbŭ. Este ruşine pentru o naţiune consciă de sine s'o sufere acésta ad infinitum. Totŭ ce este nobilŭ în Românulŭ Solnocŭ-Dobêcanŭ nu se va putea desvolta — sub constelaţiunea creată de Banffy — decâtŭ prin raporturĭ intime cu toţĭ fraţii sĕi din acestŭ paşalicŭ. Spiritulŭ dar alŭ asociaţiunei este unica fortărétă, prin care ne vomŭ putea salva aceea ce amŭ ereditŭ sacru şi bunŭ dela strămoşĭ, înaintândŭ astfelŭ spre perfecţiunea şi gloria nému1ui nostru. Sângele, nenorocirile şi justele nóstre cererĭ ne unescŭ: lipsesce numai sancţionarea acestei unirĭ prin voinţa nóstră. Tóte interesele, fie locale, materiale, personale séu de orîce natură, carĭ ţintindŭ a separa pe Românĭ şi a'i desbina atuncĭ când este în jocŭ esistenţa nóstră naţională, suntŭ interese blăstămăte şi aducŭ resultate funeste.

Dacă e vorba, ca în acestŭ judeţŭ »fericitŭ« de Banffy-paşa sĕ fie Românulŭ respectatŭ precum merită, inteligenţa nóstră este datóre ea prin ea a nutri şi a manifesta şi o viéţă naţională. La acésta apoi este de lipsă curagiulŭ.

Altfelŭ presentulŭ rĕu întrebuinţatŭ din lipsă de curagiu, devenindŭ trecutŭ lasă după sine regrete şi prepară unŭ viitorŭ durerosŭ.

Singuraticii, ca şi popórele, suntŭ pedepsiţĭ pentru erorile şi trândăvia din trecutŭ. Dar sĕ mĕ esplicŭ: la noi mulţimea a suferitŭ din causa indiferentismului conducĕtorilorŭ sĕi. Poporulŭ şi adevĕraţii lui fii totd'auna au fostŭ naţionaliştĭ, care atâta însemnéză câtŭ a'ţĭ iubi limba alăturea cu viaţa şi a fi gata la jertfire chiar, când este vorba de apĕrarea drepturilorŭ avitice cu legea 'n mână.

Nu-i destulŭ sĕ trăimŭ, ci trebue sĕ trăimŭ cu onóre şi trebue sĕ pretindemŭ a ni se respecta şi da drepturĭ în proporţiune cu sacrificiele ce le aducemŭ pe altarulŭ patriei comune şi în specialŭ în folosulŭ acestui municipiu.

Preoţĭ, advocaţĭ şi cărturarĭ românĭ, poporulŭ şi-a făcutŭ şi îşĭ face datorinţa, acum este rĕndulŭ nostru. Elŭ ne-a făcutŭ pre noi ceea ce suntemŭ, şi nu putemŭ nega, că poporulŭ are dreptulŭ a pretinde ca noi sĕ 'i apĕrămŭ drepturile lui.

Sĕ se formeze dér o asociaţiune séu reuniune din totŭ ce-i românŭ cărturarŭ în acestŭ municipiŭ, alŭ cărei scopŭ sĕ fie apĕrarea limbei şi naţionalităţii nóstre pe basa legei. Sĕ se dea odată viaţă bibliotecelorŭ poporale — alŭ cărorŭ inceputŭ s'a făcutŭ deja — din Betleanŭ, Deşiu şi Lăpuşiu. Printr'o atitudine energică, impunemŭ duşmanilorŭ drepturilorŭ nóstre.

Er decumva preoţii, advocaţii şi cărturarii românĭ din acestŭ judeţŭ nicĭ astăḍĭ nu se simţescŭ destulŭ de împinşĭ la o activitate seriósă —după ce puterĭ suntŭ— atuncĭ o ḍicŭ sĕ scie lumea, că nu sórtea ce ne-a ajunsŭ ci meritămŭ a fi băgaţĭ în lanţurĭ şi bătuţĭ cu bice.

Sentinela română.

——o——

Casulŭ cu porcii înapoiaţĭ dela Steinbruck

„Voinţa Naţională“, organulŭ d-lui ministru-preşedinte, Brătianu ilustréză procederea guvernului unguresců, în cunoscuta afacere cu porcii, cu date oficiale scriindŭ următórele:

Procederea guvernului din Buda-Pesta a întăritŭ pe toţĭ în credinţă, că elŭ nu este animatŭ de acelésĭ simţăminte de dreptate şi de echitate, de care necurmate doveḍĭ a datŭ guvernulŭ românŭ. Guvernulŭ din Buda-Pesta pare a fi otărîtŭ sĕ oprescă cu orĭ-ce preţŭ intrarea porcilorŭ noştri pe teritoriulŭ sĕu chiar în casurile când porcii ar fi pe deplinŭ sănĕtoşĭ. Acésta constitue o călcare a tratatului de comerciu ce amŭ încheiatŭ acum noue anĭ cu imperiulŭ vecinŭ.

»Pester Lloyd«, organulŭ guvernului din Buda-Pesta, are bunătatea a ne informa că „ministerulŭ de comerciu, în urma afacerei Dinu Mocanu, a ordonatŭ din nou închiderea absolută a fruntariilorŭ dinspre România“. Acestŭ organŭ laudă în acelaşĭ timpŭ consciinţa cu care veterinarii din Steinbruck au esaminatŭ porcii trimişĭ acolo, şi iuţéla cu care au constatatŭ că suntŭ bolnavĭ. Vomŭ vedé mai la vale décă aceste laude suntŭ meritate.

Pentru a ne puté face o ideă lămurită despre procederea guvernului ungarŭ, sĕ povestimŭ aci tótă afacerea pe largŭ, astfelŭ cum reiese din acte: Dinu Mocanu din Căinenĭ, judeţulŭ Argeşŭ, a cumpĕratŭ, cu o sĕptĕmână înainte d'a-i espedia, unŭ numĕrŭ de 400 porcĭ de la mai mulţĭ locuitorĭ. Inainte d'a-i espedia, Dinu Mocanu cerŭ autorisarea cuvenită dela ministerulŭ de comerciu din Ungaria. Acestŭ ministerŭ c'un ordinŭ datatŭ din 4 Maiu stilŭ nou şi adresatŭ directorului punctului de frontieră Turnu-Roşu a autorisatŭ importarea acestorŭ porcĭ. La 13 Maiu mediculŭ veterinarŭ alŭ districtului Argeşŭ visità aceştĭ porcĭ şi liberà unŭ certificatŭ prin care se constată că cei 400 porcĭ ai lui Dinu Mocanu au fostŭ găsiţĭ sănĕtoşĭ, şi că de mai multe lunĭ n'a esistatŭ nicĭ o bólă contagiósă epizootică în totŭ districtulŭ; în urma acestei constatărĭ elŭ dĕdŭ autorisaţiunea, de transportŭ.

La 25 Maiu ajungŭ porcii la Riulŭ-Vadului, unde mediculŭ veterinarŭ ungurescŭ esaminà porcii 'i ţinu 24 óre în observaţiă şi găsindu'i sănĕtoşĭ le autorisà transportulŭ în Ungaria. Din aceştĭ 400 porcĭ, 58 erau destinaţĭ pentru Sibiu; ei au şi fostŭ cumpĕraţĭ acolo. Ceilalţĭ au fostŭ din nou esaminaţĭ în modŭ riguroşŭ de comisiunea veterinară, care 'i-a găsitŭ pe deplinŭ sănĕtoşĭ. Veterinarulŭ şefŭ din Sibiu liberà în numele comisiunei unŭ certificatŭ, prin care declarà că porcii suntŭ sănĕtoşĭ şi autorisà încărcarea lorŭ.

La 31 Maiu porcii fură espediaţĭ la Steinbruck în 6 vagóne plumbuite. La 2 Iuniu porcii ajungŭ la Steinbruck; aci d-nii Kaufmann şi Covacĭ, veterinarĭ ataşaţĭ pe lângă stabilimentulŭ têrgului, esaminară numai porcii din doue vagóne şi declarară imediatŭ, că suntŭ atinşĭ de frigurĭ aftóse. Imediatŭ se ordonă sĕ se espedieze totŭ transportulŭ înapoi la Sibiu şi vagónele fură întórse din Steincruck, fără ca Dinu Mocanu sĕ fi fostŭ încunosciinţatŭ despre acésta. La 6 Iuniu porcii se întorcŭ la Sibiu şi autorităţile de aci primescŭ înscinţare sĕ convóce o comisiune specială, pentru a constata starea porcilorŭ la descărcare. Autorităţile însărcinară o comisiune compusă din d-nii Gustav Thalmann, vice-comite, A. Denk, şefulŭ gărei, doctorulŭ Arz, Karl Kreuzer, veterinarulŭ comitatului, Dinu Mocanu, proprietarulŭ porcilorŭ, apoi din şefulŭ poliţiei, espertulŭ oraşului, vice-notarulŭ Stro-

ia şi măcelarulŭ oraşului. Comisiunea constată că unii porcĭ erau roşi la unghii din causă că umblaseră multŭ pe petrişŭ, dar că de altmintrĭ erau pe deplină sănĕtoşĭ. Cu tóte acestea ea se conformă ordinelorŭ venite din Steinbruck şi 'i puse sub controlulŭ şefului poliţiei; în acelaşĭ timpŭ, fiind că comisiunea găsise că porcii erau sănĕtoşĭ, ea telegrafiă la Pesta cerêndŭ numirea unei comisiunĭ superióre de verificare.

Ministerulŭ rĕspunse că nu era nevoe d'o asemenea comisiune dar că va trimite la Sibiu pe cei doi veterinarĭ din Steinbruck, carĭ susţinuse că porcii erau bolnavĭ de frigurĭ aftóse; totodată declară că avea deplină încredere în aceştĭ doi veterinarĭ şi că speră că ei vorŭ reuşi sĕ convingă comisiunea că porcii erau bolnavĭ. Comisiunea se întruni din nou la 7 Iunie: în faţa ei, cei doi delegaţĭ ai guvernului începură esaminarea porcilorŭ. După ce dênşii esaminară mai ântêiu 124 porcĭ, carĭ erau într'o îngrădire separată, trecură la o altă despărţire, unde se afla restulŭ, adecă 218 porcĭ împărţiţĭ în douĕ grupurĭ. Cei doi veterinarĭ esaminară 159 porcĭ şi scóseră trei din ei ca bolnavĭ, adăogêndŭ că ceilalţĭ erau sănĕtoşĭ şi n'aveau nevoe de nicĭ o cercetare. Lucru ciudatŭ: tocmai aceştĭ din urmă porcĭ fusese declaraţĭ de veterinarii din Steinbruck ca bolnavĭ de frigurĭ!

Cei trei porcĭ fură esaminatĭ din nou de tóte persónele din comisiune şi tóte (afară de cei doi veterinarĭ, se înţelege) au fostŭ de acordŭ pentru a declara, că unulŭ din porcĭ avea la gură o tăietură accidentală, iar ceilalţĭ aveau contusiunĭ la picióre, provenite din causa lungului drumŭ ce făcuseră pe josŭ, dar că nicĭ unulŭ din ei nu suferea de frigurĭ aftóse. Numai veterinarii din Steinbruck, inferiorĭ în gradŭ celorŭ din Sibiu, susţineu că porcii erau bolnavĭ! In acestŭ timpŭ sosi şi d. A. Eizerman, doctorŭ în medicină, medicŭ veterinarŭ şi directorŭ alŭ punctului dela Turnu-Roşu. Comisiunea îi cerù părerea sa în scrisŭ. D. Eizerman declară în scrisŭ că porcii erau sănĕtoşĭ.

Afacerea s'a opritŭ aci. Nu mai încape îndoială însĕ că Dinu Mocanu, care a intentatŭ procesŭ guvernului ungarŭ, va isbuti într'unŭ sfirşitŭ sĕ facă sĕ triumfe dreptulŭ sĕu, căcĭ din cele expuse mai susŭ, orĭ cine se va pute convinge în parte cui e dreptatea. Asemenea procedărĭ ne facŭ rĕu nu numai nouĕ, dar şi acelora carĭ credŭ că potŭ trage unŭ folosŭ din ele. Din parte-ne lăsămŭ ca opiniunea publică sĕ aprecieze, întru câtŭ aceste procedărĭ suntŭ făcute pentru a înlesni nisce bune şi sincere relaţiunĭ între cele douĕ state vecine.

Regele şi regina Românie în Viena.

„N. fr. Presse" scrie următórele: In 13 (25) Iuniu la ora 1 după amiaḑĭ Impĕratulŭ a făcutŭ o visită părechei regale române, care a primitŭ apoi visitele principelui şi principesei de corónă, a archiducelui Wilhelm şi a regelui Milanŭ alŭ Serbiei. Asemenea şi ambasadorulŭ germanŭ, principele de Reuss, visită părechea regală română, care a luatŭ apoi parte la masa imperială dată în palatulŭ din Schönbrunn. După aceea Regele şi Regina Românie s'au dusŭ de au luatŭ ceaiulŭ la ambasadorulŭ germanŭ, principele de Reuss, în vila sa dela Mauer.

In 14 (26) diminéţa Regele şi Regina Românie au luatŭ dejunulŭ la archiducele Rainer. La ora 1 după amédḑĭ Impĕratulŭ, însoţitŭ de adjutantulŭ sĕu majorŭ baronŭ Fliesser, a făcutŭ o nouă visită părechei regale în hotelulŭ „Munsch," visită care a ţinutŭ o jumĕtate de ceasŭ. Curêndŭ după plecarea Impĕratului din hotelŭ, veni şi archiducele Rainer pentru a face o visită de adio Regelui şi Reginei Românie. La 4 óre după amédḑĭ regele Carolŭ eşi în trăsură, însoţitŭ de adjutantulŭ majorŭ de Chiljen, şi făcŭ o visită de adio Impĕratului în palatulŭ din Schönbrunn, cum şi membrilorŭ familiei imperiale. In acestŭ intervalŭ Regina dori sĕ visiteze unŭ magasinŭ de jucării, şi i se recomandă cunoscutulŭ magasinŭ Mühlhausser din strada Rauhenstein, unde a mersŭ Regina pe josŭ. D. Schindler, otelierulŭ, se oferi sĕ serve de călăuză Reginei, care era însoţită de domnişóra de onóre Romalo. D. Schindler le preceda cu capulŭ descoperitŭ şi unŭ lacheu le urma. Regina şi domnişóra de onóre erau în toaletă de doliu. Firesce că acestŭ micŭ cortegiu a produsŭ óre-care sensaţiă, deşi numai fórte puţinĭ trecĕtorĭ din strada Kärntner au recunoscutŭ pe Regina. Ómenii din prăvăliă nu cunoscură pe Regina, decâtŭ după ce a stalŭ mai multŭ timpŭ acolo, arĕtândŭ unŭ interesŭ fórte viu pentru articolele de jucării. Mai cu sémă o părechie de artiştĭ îmbrăcaţĭ într'unŭ costumŭ de gală — o maimuţă cu unŭ monoclu în ochiu, care cântă duete cu o arăpóică — a deşteptatŭ atenţia şi ilaritatea Reginei. Acĭ a petrecutŭ o oră şi jumĕtate, a făcutŭ câteva târguelĭ; după aceea a intratŭ într'unŭ magasinŭ de bijuteriă de pe strada Graben, Regina a mai statŭ câte-va óre şi în depositulŭ din strada Babenberger alŭ d-lui I. Weidmann, furnisorulŭ Curţei pentru articole de pielăriă. Regina a visitatŭ asemenea şi stabilimentulŭ Wahliss din strada Kärntner.

Părechea regală română a părăsitŭ Viena în 15 (27) Iuniu diminéţa la 7 ore. MM. LL. erau aşteptate la gară de representantulŭ românŭ din Viena, d. Mavroghenĭ cu soţia sa, de ântêiulŭ secretarŭ alŭ legaţiunei d. Rosetti Solescu, de consululŭ generalŭ românŭ din Viena, d. de Lindheim şi de ataşatulŭ militarŭ alŭ ambasadei germane, d. locotenentŭ colonelŭ conte Wedell.

CONVOCARE.

Despărţĕmêntulŭ alŭ 18-lea alŭ Asociaţiunei transilvane pentru cultura română şi literatura poporului românŭ, îşĭ va ţinè adunarea cercuală din ăstŭ anŭ la 9 Iuliu st. n. 11 óre înainte de amédḑĭ în scóla română din Turda.

Membrii despărţĕmêntului şi toţĭ iubitorii de cultură suntŭ rugaţĭ a participa la acéstă adunare, care între alte agende culturale, va avé sĕ alegă şi comitetulŭ cercualŭ pe 3 anĭ. — Turda 29 Iuniu 1885.

Dr. Ioanŭ Raţŭ m. p.
direct. comit. cercualŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.«)

Budapesta, 30 Iuniu. — Esercitiulŭ comunŭ alŭ societăţilorŭ de pompierĭ reunite din ţóră au succesŭ strălucitŭ. Au luatŭ parte 72 de societăţĭ.

Brünn, 30 Iuniu. — Din incidentulŭ festivităţii cântăreţilorŭ germanĭ s'au întêmplatŭ turburărĭ de ordine parţiale între representanţii ambelorŭ naţionalităţĭ. Mai mulţĭ escedenţĭ de amêndouĕ părţile au fostŭ arestaţĭ. Poliţia orăşănéscă a recviratŭ miliţiă, dér mulţimea s'a fost rĕspânditŭ încă înainte de a sosi acésta.

Bucurescĭ, 30 Iuniu. — Representantulŭ Franciei a notificatŭ guvernului românŭ, că va propune întroducerea de vămĭ prohibitive, după ce la reclamaţiunile francese nu s'a datŭ unŭ rĕspunsŭ satisfăcĕtorŭ.

Dresda, 30 Iuniu. — In urma unorŭ agitaţiunĭ continue socialiste între lucrătorii cehĭ, direcţiunea poliţiei a impusŭ mai multora dintre ei de-a părăsi oraşulŭ şi a disolvatŭ societatea boemă, ce pórtă numirea „Ceski-klub".

DIVERSE.

Victimele Reginei Italiei. — Una din cele mai frumóse suverane din Europa e, fără îndoială, regina Margarita a Italiei. Frumseţea ei a făcutŭ şi face multe victime. Unŭ ḑiarŭ parisianŭ ne povesteşce romanulŭ unui lordŭ englesŭ care, după o presentaţiune oficială, fù cuprinsŭ de unŭ amorŭ nebunŭ pentru regina Italiei. De atuncĭ, elŭ s'a devotatŭ cu totulŭ cultului Margaretei; în grădina sa, nu cultivă decâtŭ margarite; castelulŭ sĕu e plinŭ de margarite. Cărţile din biblioteca sa suntŭ împodobite cu margarite, şi pe tóte obiectele ce'lŭ înconjóră, chiarŭ pe giuvaericalele ce le pórtă, apare flórea care îi reaminteşce numele augustei sale iubite. Cavalerismulŭ e în tótă puterea lui; nu se va ḑice celŭ puţinŭ, că fii Albionului nu au sentimentŭ. Graţiósa suverană a Italiei a inspiratŭ mai multe pasiunĭ de acestŭ felŭ. Moştenitorulŭ unuia din cele mai frumóse tronurĭ din Europa suferise nu de multŭ fascinaţiunea acestei frumuseţĭ ideale. La unŭ momentŭ datŭ, privirea sa, mănţinerea sa, gesturile sale trădară aşa de bine flacăra secretă de care ardea, încâtŭ toţĭ dela curte, unde acéstă adoraţiune naivă şi cam stângace nu mai rĕmăsese unŭ secretŭ, se scandalizaseră. Şi nu numai printre strĕinĭ farmecile reginei au făcutŭ sĕ se nascĕ devoţiunĭ ardente; ea numĕră adoratorĭ nenorociţĭ şi pasionaţĭ printre supuşii sĕi. Celebrulŭ poetŭ republicanŭ Josue Carducci, într'unŭ accesŭ de gingaşă admiraţiune, a rimatŭ pentru ea strofe în stilulŭ archaic în care escelézâ. I s'a reproşatŭ acéstă poetică licenţă ca unŭ pĕcatŭ de les-republicanismŭ, dér elŭ s'a esplicatŭ cu multŭ spiritŭ, spunêndŭ că nu trebue sĕ fie opritŭ unui poetŭ girondinŭ de a se inclina trecêndŭ înaintea frumuseţei. Puritanii l'au totŭ nĕcăjitŭ câtă-va vreme, la urma urmelorŭ însĕ l'au amnestiatŭ. Ce nu se iartă unui poetŭ, mai cu sémă când nu i se póte imputa decâtŭ că a făcutŭ câteva versurĭ mai multŭ. Din nenorocire, suspinătorii nenorociţĭ nu se consoléză totdéuna sacrificândŭ muselorŭ. Este o dramă în cronica amorurilorŭ ce acéstă frumuseţe a inspiratŭ. Se atribuie, în adevĕrŭ, delirului unei pasiunĭ fără speranţă sinuciderea fiului unuia din ofiţerii superiorĭ din cei mai distinşĭ ai Italiei, care a ocupatŭ unŭ rangŭ fórte ridicatŭ în cadrele diplomaţiei. Ca o nenorocire şi mai mare, tênĕrulŭ amorezŭ avea unŭ serviciu la curte, şi vederea obiectului iubitŭ reînoia în fiecare ḑi durerea sa: ne mai putêndŭ suferi fără a putea spera, elŭ se hotărî a sfârşi cu viaţa. Ceea ce dă acestorŭ pasiunĭ unŭ caracterŭ încă mai romanescŭ, e că graţiósa suverană nu face nimicŭ pentru a le încuraja. Regina Margarita e lipsită de orĭ-ce cochetăriă şi pare chiarŭ că nu are conşciinţă de frumseţea sa. Ea e graţiósă şi afabilă prin natură, dér fără calculŭ, căcĭ ea se arată fórte severă pentru ea câtŭ şi pentru ceilalţĭ, şi nimenĭ mai bine decâtŭ ea n'ar putea purta titlulŭ de virtuoasă între virtuoase. — „Naţiunea."

***

Cutremurŭ de pĕmêntŭ. — Cetimŭ în „Imparţialulŭ": S'a presentatŭ la biroulŭ redacţiei unŭ domnŭ în etate cam de 50 anĭ bine îmbrăcatŭ, şi ne-a spusŭ sĕ vestimŭ publicului: „că între 22—25 Iuniu curentŭ va fi unŭ mare cutremurŭ, care se va simţi dela Piteştĭ, prin Bucureştĭ, Constanţa, Batum, până în Persia; Marea Négră va fi fórte agitată, corăbiile ce vorŭ fi în liniă, fórte puţine vorŭ scăpa«. Intrebatŭ a ne spune cine este ḑise: „Suntŭ unŭ bine-voitorŭ alŭ omenirii. Dorescŭ a nu se realisa prevederea mea." — Inserămŭ acésta cu tóte că se şcie că nu mai potŭ fi profeţĭ. Acelŭ domnŭ nu părea a fi nicĭ nebunŭ nicĭ exaltatŭ; îi satisfacemŭ dorinţa, căcĭ póte sĕ şcie ceva.

***

O luptŭ îngrozitóre contra unui câne. — Se scrie din Oneglia, Italia: Măcelarulŭ Natta avea unŭ buldog mare care, într'o séră trecută, fără să dea unŭ semnŭ de turbare, se aruncă fără veste asupră'i şi'lŭ muşcă de braţŭ. La acestŭ asaltŭ neaşteptatŭ, Natta închise îndată buldogulŭ în prăvăliă şi alergă la unŭ medicŭ pentru a'i cauterisa rana. In acelaşĭ timpŭ ilŭ întrebă décă trebuie sĕ omóre cânele. Medicul 'i-a rĕspunsŭ că cânele nu este turbatŭ şi că, décă ţine multŭ la elŭ, póte sĕ'lŭ ţină fără nicĭ unŭ periculŭ. A doua ḑi diminéţa, soţia măcelarului se duse sĕ deschidă prăvălia în care cânele stătuse închisŭ tótă nóptea; dér abia intră şi cânele se repeḑi asupră'i apucând'o cu dinţii de peptŭ şi sfîşiind'o într'unŭ modŭ îngrozitorŭ; în urmă o apucă de capŭ şi o muşcă în mai multe locurĭ. La ţipetele bietei femei alergă unŭ servitorŭ comunalŭ, omŭ căsătoritŭ şi tată de familiă, care, fără sĕ se gândéscă la marele periculŭ la care se espunea, se aruncă asupra cânelui furiosŭ, ilŭ apucă de gâtŭ şi se luptă cu elŭ până ce reuşi, după ce fù muşcatŭ de braţŭ, a'lŭ face sĕ'şĭ lase prada. Atuncĭ puse mâna pe unŭ cuţitŭ şi'lŭ băgă în gura dobitocului, care căḑù mortŭ.

***

Mortalitatea copiilorŭ în Rusia. — In Rusia copii, peste 60 la sută morŭ înainte de vêrsta de cincĭ anĭ. Aprópe 2 milióne copii pierŭ în fie-care anŭ. Nicĭ jumĕtate dintre băeţĭ nu ajungŭ la 35 anĭ şi a treia parte din aceia carĭ ajungŭ suntŭ improprii pentru serviciulŭ militarŭ, fie din causa staturei micĭ, fie din causa debilăţii constituţionale.

***

Ingrijirea plantelorŭ în odaie. Se scrie că plantele din apartamente se îngălbenescŭ şi sfirşesce prin a se uscá cu desĕvêrşire, orĭ câtŭ de bine ar fi îngrijite. Pentru a le redá viaţă, celŭ mai bunŭ mijlocŭ este d'a le udá din când în când cu apă în care se va disolvá puţin sulfatŭ de ferŭ (10—15 grame pentru 1 litru de apă). Plantele trebue sĕ fie depărtate séra dela lumina lampelorŭ. Faptulŭ se pare ciudatŭ; dér lumina artificială are asupra lorŭ o acţiune fórte viuă şi le veştejesce îndată.

***

Păstrarea buchetelorŭ. — Se scie că décă unŭ buchetŭ începe a se veşteji, poţĭ pentru momentŭ sĕ-lŭ înveselescĭ şi sĕ-i dai viaţă, băgêndŭ códele florilorŭ în apă ferbinte şi ţinêndu-le câteva minute. Aceste florĭ se potŭ păstra mai multŭ timpŭ decă, în locŭ de apă ferbinte, se întrebuinţéză apă caldă alcoolisată. In acestŭ casŭ, trebue a ţiné mai multe minute în apă códele florilorŭ.

Cursulu pieţei Braşovu
din 30 Iuniu st. v. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.92	Vênd.	8.94
Argint românesc	»	8.80	»	8.85
Napoleon-d'orĭ	»	9.85	»	9.87
Lire turcescĭ	»	11.10	»	11.15
Imperialĭ	»	10.10	»	10.15
Galbenĭ	»	5.80	»	5.84
Scrisurile fonc. »Albina« . .	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	124.50	„	125.50
Discontulŭ » . . .		7—10 °/₀ pe anŭ.		

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 27 Iuniu st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	99.20
Rentă de hârtiă 5%	92.70
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148.30
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	123 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	108.75
Bonurĭ rurale ungare	102.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C1.75
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	101.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.50
Bonurĭ rurale transilvane	101.25
Bonurĭ croato-slavone	102.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.25
Imprumutulŭ cu premiu ung.	117.—
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	119.40
Renta de hârtiă austriacă	82.55
Renta de arg. austr.	83.15
Renta de aurŭ austr.	108 1
Losurile din 1860	139 —
Acțiunile băncei austro-ungare	859.—
Act. băncei de creditŭ ung.	285.50
Act. băncei de creditŭ austr.	286.90
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.88
Napoleon-d'orĭ	9.84 1/2
Mărcĭ 100 împ. germ.	62.95
Londra 10 Livres sterlinge	124.20

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 15 Iuniu st. v. 1885.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	89	89
Renta rom. amort. (5%)	93	93 1/2
» convert. (6%)	89	90
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	30	32
Credit fonc. rural (7%)	104 1/2	104 1/2
» „ „ (5%)	87 3/4	88 1/2
» » urban (7%)	101 1/2	102 1/2
» » » (6%)	94	95
» » » (5%)	86	87
Banca națională a României	1260	1280
Ac. de asig. Dacia-Rom.	292	295
« » » Națională	235	238
Aurŭ	9.50(%)	10.50%
Bancnote austriace contra aurŭ	2.02	2.04

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. Gross.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a căleĭ ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	5·00	7.45	—
Predealŭ	—	9 45	12.50	—
	—	9.47	1.09	—
Timișŭ	—	10.11	1.40	—
Brașovŭ	—	10.44	2.27	—
	6.22	10.51	2.55	—
Feldióra	7.01	11.18	3.38	—
Apatia	7.33	11.36	4.17	—
Agostonfalva	8.01	11.51	4.47	—
Homorodŭ	8.45	12.23	5.42	—
Hașfaleu	10.10	1.19	7.37	—
Sighișóra	10.29	1.30	8.01	—
	10.39	1.37	8.21	—
Elisabetopole	11.19	2.05	9.05	—
Mediașŭ	11.54	2.25	9.45	—
Copsa mică	12.12	2.36	10.02	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blașiu	1.30	3.13	6.59	—
Crăciunelŭ	1.45	—	7.15	—
Teiușŭ	2.11	3.40	7.43	—
Aiudŭ	2.55	4.01	8.29	—
Vințulŭ de susŭ	3.17	—	8.55	—
Uióra	3.24	—	9.04	—
Cucerdea	3.31	4.24	9.12	—
Ghirisŭ	4.09	4.49	10 23	—
Apahida	5.36	—	12.32	—
Clușiu	5.56	5.58	12.59	—
	6.08	6.08	—	8.00
Nedeșdu	6.29	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.45	—	—	8.59
Aghirișŭ	7.00	—	—	9.34
Stana	7.26	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.48	7.14	—	11.04
Ciucia	8.28	7.43	—	12 17
Bucia	8.47	—	—	12.47
Bratca	9.06	—	—	1.21
Rév	9.26	8 22	—	2.05
Mező-Telegd	10 01	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.20	—	—	3.39
Várad-Velințe	10.30	—	—	3.55
Oradia-mare	10.37	9.13	—	4.05
	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	12.37	10.31	12 59	—
Szolnok	2 58	12.07	4.45	8.22
Buda-pesta	6 00	2.10	10.05	10.30
Viena	6.35	2.45	10.50	—
	3.00	8 00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	7.15	—	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	3.44	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	6.41	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2.11	—
Mezō-Telegd	—	7.14	10.28	2.34	—
Rév	—	7.42	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.43	4.01	—
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	—
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriș	—	—	4.0[illegible]	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeșdu	—	—	4.36	6.24	—
Clușiu	—	10 01	5.05	6.43	—
	12 05	10.16	—	7 03	—
Apahida	12.31	—	—	7.26	—
Ghiriș	2.16	11.24	—	8.51	—
Cucerdea	3.12	11.43	—	9.31	—
	3.32	11.45	—	9.43	—
Uióra	3.41	—	—	9.51	—
Vințulŭ de susŭ	3.50	—	—	9.58	—
Aiudŭ	4.25	12.08	—	10.24	—
Teiușŭ	4.50	12.22	—	10.44	—
Crăciunelŭ	5.41	—	—	11.28	—
Blașŭ	6.02	12.57	—	11.44	—
Micăsasa	6.40	—	—	12.18	—
Copșa mică	7.00	1.27	—	12.36	—
Mediașŭ	—	1.45	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	2.06	—	1.56	6.40
Sigișóra	—	2.31	—	2.34	7.20
Hașfaleu	—	2.50	—	3.02	8.01
Homorod	—	3.48	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	4.19	—	5.30	11.02
Apatia	—	4.24	—	6.03	11.37
Feldióra	—	4.53	—	6.35	12.14
Brașovŭ	—	5.20	—	7.14	1.09
	—	5.3	—	—	1.50
Timișŭ	—	6.07	—	—	2.48
Predealŭ	—	6.32	—	—	3.23
	—	7.30	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	11.35	—	—	9.40

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4.27
Vințulŭ de josŭ	12.20	—	4.53
Șibotŭ	12.52	—	5.19
Orăștia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2 35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3.50	—	7.41
Zam	4.25	—	8.12
Soborșin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6.14	10.23
Paulișŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovațŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok	2.39	12.00	4 53
	3.16	12.14	5.10
Budapesta	7.10	2.10	8.16
Viena	—	8.00	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	7.15	—
Budapesta	8.05	1.45	8.00
Szolnok	11.02	3.44	11.40
	11.12	4.02	12 00
Aradŭ	3.37	7 53	5.25
Glogovațŭ	4.13	—	6 19
Gyorok	4.38	—	6.46
Paulișŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5.10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bĕrzova	5.57	—	8.10
Soborșin	6.42	—	5.58
Zam	7.14	—	9.28
Gurasada	7.43	—	9.56
Ilia	8.01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăștiă	10.10	—	12.24
Șibotŭ	10.43	—	12.53
Vințulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Inlia	11.19	—	1.40
Teiușŭ	12 05	—	2.24

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.55	8.25
Aradulŭ nou	6.25	1.21	8.36
Németh-Ságh	6.50	1.46	8.54
Vinga	7.19	2.18	9.13
Orczifalva	7.38	2.36	9.25
Merczifalva	7.56	2.53	9 36
Timișóra	8.42	3.40	10.06

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	6 30	11.50	2.23
Streiu	7.05	12.27	3.00
Hațegŭ	7.53	1.19	3.49
Pui	8.46	2.10	4.40
Crivadia	9.33	2.57	5.28
Banița	10.11	3.35	6.07
Petroșenĭ	10.43	4.04	6.39

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	6.07	12.25	5.00
Merczifalva	6.40	1.16	5.50
Orczifalva	6.51	1.34	6.07
Vinga	7.08	2.04	6.32
Németh-Ságh	7.23	2.25	6.53
Aradulŭ nou	7.40	2.54	7.24
Aradŭ	7.50	3 10	7.40

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroșenĭ	6.49	9 33	5.28
Banița	7.27	10.14	6.06
Crivadia	8.06	10.54	6.45
Pui	8.50	11.37	7.25
Hațegŭ	9.31	12.17	8 02
Streiu	10.16	12.58	8.44
Simeria	10.53	1.35	9.15

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Tipografia ALEXI, Brașovŭ.